Kulttuuri- ja nuorisolautakunta 18.11.2026

Nuorisoavustusten periaatteiden päivittäminen ja päätösvallan delegointi

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaseva Hanna
Luukkonen Tero
Koskela Katja
Hiltunen Anna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kulttuurijohtaja Tommila Susanna

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta päättää

1. hyväksyä liitteenä olevat Espoon kaupungin Nuorisoavustusten periaatteet. Periaatteet tulevat voimaan 1.1.2027.
2. siirtää hallintosäännön I osan 4 luvun 10 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaista ratkaisuvaltaansa siten, että tulosyksikön johtajalla on toimivalta päättää NuoriEspoo-avustuksista sekä pienemmistä kohdeavustuksista 3000 euroon saakka.
3. varata kulttuurin tulosyksikölle mahdollisuuden tehdä avustusperiaatteisiin teknisiä tarkennuksia ja oikolukukorjauksia periaatteiden voimassaoloaikana.

Käsittely

Päätös

Selostus

Nuorisoavustusperiaatteiden valmistelun lähtökohdat

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4 luvun 10 §:n mukaan Kulttuurilautakunnan erityisiin tehtäviin ja ratkaisuvaltaan kuuluu kohdan 13 mukaan hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteista, sekä kohdan 14 mukaan päättää avustusten myöntämisestä. Lautakunta voi siirtää ratkaisuvaltaansa viranhaltijalle kohdan 14 osalta.

Nuorisoavustusperiaatteiden valmistelun lähtökohtana ovat nuorisolain tavoitteet: edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa; tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista; tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa; edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Valmistelussa on huomioitu myös Espoo-tarinan tavoitteet. Erityistä huomiota on kiinnitetty siihen, miten avustusjärjestelmällä voidaan vähentää segregaatiota ja eriarvoisuutta nuorten arjessa sekä tunnistaa, miten avustuksilla voidaan vahvistaa nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta. Keskeisenä näkökulmana on ollut myös järjestöjen ja kaupungin välisten kumppanuuksien edistäminen.

Nuorisoavustusperiaatteiden valmistelussa on perehdytty käytössä oleviin avustusmalleihin ja -periaatteisiin. Valmistelun tueksi on tarkasteltu Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisille nuorisoalan järjestöille myöntämiä avustuksia. Lisäksi avustusperiaatteita on vertailtu kuuden suurimman kaupungin kesken. Valmistelussa on huomioitu myös Espoon kaupungin liikunnan- ja urheilun; hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä kulttuurin avustusperiaatteet.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan iltakoulu 25.8.2026

Iltakoulun vahvin yhteinen viesti oli, että nykyinen avustusjärjestelmä tavoittaa pääasiassa vakiintuneita toimijoita, kun taas nuorten omat toimintaryhmät ja ensimmäistä kertaa toimintaa järjestävät nuoret jäävät helposti järjestelmän ulkopuolelle. Keskusteluissa korostui tarve madaltaa osallistumisen kynnystä, yksinkertaistaa hakemista sekä lisätä aktiivista neuvontaa ja viestintää.

Iltakoulussa nähtiin tärkeinä nuorten osallisuus, vastuunkanto ja vaikuttamismahdollisuudet. Nuorten toivottiin osallistuvan sekä toiminnan suunnitteluun että avustusten käytöstä päättämiseen esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin keinoin. Keskusteluissa korostui, että monet nuoret tarvitsevat rinnalleen turvallisen aikuisen, joka auttaa ideoinnissa, hakemisessa, toiminnan järjestämisessä ja vastuunkannon opettelussa.

Keskusteluissa nousivat toistuvasti esiin yksinäisyys, ahdistuneisuus, kiusaaminen, ulkopuolisuuden kokemukset sekä heikot sosiaaliset suhteet. Ratkaisuna nähtiin yhteisöllinen toiminta, jossa eri taustoista tulevat nuoret kohtaavat toisiaan turvallisesti yhteisen tekemisen kautta. Työpajassa nähtiin tärkeänä avustusten rooli yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja kiusaamisen ehkäisyssä.

Useissa kommenteissa korostui tarve kysyä nuorilta suoraan heidän tarpeistaan, toiveistaan ja kiinnostuksenkohteistaan. Keskusteluissa ehdotettiin sekä tutkimustiedon hyödyntämistä että suoraa vuoropuhelua nuorten kanssa. Myös kouluterveyskyselyn ja hyvinvointitiedon hyödyntämistä pidettiin tärkeänä.

Työpajassa nousi vahvasti esiin, että monet mahdollisuudet jäävät käyttämättä siksi, etteivät nuoret tiedä niistä. Erityisesti nuorisotyöntekijöiden, koulujen, nuorisotilojen ja sosiaalisen median roolia pidettiin keskeisenä nuorten tavoittamisessa. Myös selkokielisyys ja kielitietoisuus nähtiin tärkeinä saavutettavuuden näkökulmasta.

Lausunnot

Valmistelussa on kuultu nuoria, Nuorisovaltuustoa ja Ennua, joka on Espoossa toimivien aluenuorisojärjestöjen toiminnanjohtajien muodostama foorumi. Nuorten näkemyksiä nuorisoavustuksista selvitettiin haastattelemalla Nuortentila Pointin nuoria 14.9.2026. Vastauksissa korostuivat erityisesti yhdessä tekeminen ja konkreettiset aktiviteetit, kuten retket, liikunta, yhdessä syöminen sekä yhteiseen käyttöön hankittavat

välineet. Nuoret toivoivat saavansa tietoa avustusmahdollisuuksista ennen kaikkea nuorisotyöntekijöiltä sekä muilta lähellä olevilta aikuisilta.

Ennun mukaan nykyiset avustusehdot, avustusmuodot ja hakuajat ovat toimivia.

Nuorisovaltuusto hyväksyi yleiskokouksessaan 15.9.2026 seuraavan sisältöisen lausunnon. Espoon Nuorisovaltuusto pitää nuorisopalveluiden avustuksia tärkeänä keinona edistää nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Lausunnossa korostetaan nuorten tarvetta turvallisiin yhteisöihin, monipuolisiin vapaa-ajan mahdollisuuksiin sekä helposti saavutettaviin harrastuksiin ja kohtaamispaikkoihin. Nuorisovaltuuston mukaan avustuksilla tulee tukea erityisesti matalan kynnyksen toimintaa, joka on mahdollisimman monen nuoren saavutettavissa.

Lisäksi Nuorisovaltuusto painottaa avustuksista viestimisen kehittämistä sekä avustusten tasapuolista kohdentamista eri puolille Espoota. Erityisen tärkeänä nähdään yhteisöllisyyttä vahvistavan toiminnan tukeminen sekä alueellisen segregaation vähentäminen, jotta kaikilla alle 29-vuotiailla espoolaisilla olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan.

Nuorisoavustusperiaatteiden keskeiset muutokset

Valmistelun tavoitteena on ollut uudistaa nuorisoavustuksia siten, että ne tukevat aiempaa paremmin Espoo-tarinan tavoitteita, nuorisolain mukaista nuorten osallisuutta sekä yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua ja harrastaa. Uudistuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota nuorten omaehtoisen toiminnan tukemiseen, saavutettavuuden parantamiseen, avustusten myöntämisen läpinäkyvyyteen sekä järjestöjen ja kaupungin välisen kumppanuuden vahvistamiseen. Uudistuksessa on huomioitu myös kulttuuri- ja nuorisolautakunnan iltakoulussa, nuorten kuulemisessa, Nuorisovaltuuston lausunnossa sekä järjestöjen näkemyksissä esiin nousseet kehittämistarpeet.

Merkittävin yksittäinen uudistus on uuden NuoriEspoo-avustuksen käyttöönotto. Avustus on tarkoitettu nuorten omien ryhmien suunnittelemien ja toteuttamien tapahtumien, projektien ja muun yhteisöllisen toiminnan tukemiseen ilman yhdistysmuotoista organisaatiota. Uudistuksen tavoitteena on madaltaa avustusten hakemisen kynnystä ja tavoittaa nykyistä paremmin nuoret, jotka eivät toimi järjestöissä, mutta haluavat toteuttaa omia ideoitaan.

Yleisavustus uudistetaan jakamalla nykyinen avustus kahteen avustusmuotoon: yleisavustukseen paikallisyhdistyksille sekä yleisavustukseen aluenuorisojärjestöille. Nykyisestä avustusjärjestelmästä poistuu kumppanuusraha omana avustusmuotonaan. Sen sijaan koulujen loma-aikaisen leiritoiminnan tukemista vahvistetaan omalla kohdeavustusmuodolla, jonka tarkoituksena on täydentää kaupungin järjestämää leiritoimintaa.

Nuorisoavustuksiin on lisätty avustusten myöntämisen arviointikriteerit. Jatkossa arvioinnissa painotetaan aiempaa selkeämmin nuorten osallisuutta, saavutettavuutta, monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta, yhteistyötä, vastuullisuutta sekä kestävää kehitystä. Arviointiperusteiden tavoitteena on ohjata avustuksia toimintaan, joka vahvistaa nuorten yhteisöllisyyttä, yhteenkuuluvuuden kokemuksia sekä ehkäisee eriarvoisuutta ja segregaatiota.

Periaatteisiin kirjataan myös aiempaa tarkemmin avustusten myöntämisen yleiset ehdot, kohderyhmät ja rajaukset. Avustuksia myönnetään pääsääntöisesti 7–28-vuotiaille suunnattuun toimintaan. Samalla täsmennetään ne toimijat ja toimintamuodot, joille nuorisoavustuksia ei myönnetä.

Nuorisoavustusten tarkoituksena on tukea nuorten hyvinvointia, harrastamista ja osallisuutta. Avustuksilla ei tueta puoluepoliittista toimintaa, minkä vuoksi poliittiset puolueet ja niiden nuorisojärjestöt rajataan avustusten ulkopuolelle. Rajaus ei koske muuta nuoriso-, kansalais- tai harrastustoimintaa.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta päättää jatkossa yleisavustuksista ja valtaosasta kohdeavustuksia. Tulosyksikön johtaja päättää NuoriEspoo-avustuksista sekä pienemmistä kohdeavustuksista.

Päätöshistoria

Liitteet

1 Nuorisoavustusten periaatteet 1.1.2027 alkaen

Oheismateriaali

- Espoon nuorisovaltuuston lausunto nuorisopalveluiden avustusperiaatteista (002)
- Aluejärjestöjen kommentit avustusohjeen päivitykseen
- Nuorten ajatuksia nuorisoavustuksista

Tiedoksi